

Region Skåne
region@skane.se

Yttrande över reviderad regional utvecklingsstrategi

Malmö universitet har beretts möjlighet att yttra sig över rubricerad remiss och vill anföra bilagda yttrande.

Sammanfattning

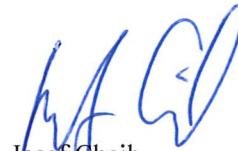
Malmö universitet anser att det är ambitiöst och på flera sätt positivt med en gemensam strategi för hela Skåne, oavsett aktör. Det reviderade förslaget är emellertid något allmänt hållet och diffust formulerat, vilket gör att det är svårt att överblicka ansvar och roller för de olika aktörerna.

Malmö universitet anser också att det vore önskvärt att tydliggöra de befintliga utmaningar som Skåne har – t.ex. geografisk ojämlikhet avseende utbildningsnivå och kompetensbrist inom flera sektorer (t.ex. välfärden). Lärosätenas roll inom såväl utbildning som forskning och innovation bör framhållas tydligare än vad som är fallet i förslaget.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad rektor efter föredragning av utredare Josef Chaib.

Kerstin Tham
Rektor

Josef Chaib
Universitetskansliet

Remissyttrande över reviderad regional utvecklingsstrategi

Sammanfattning

- Ambitiöst och på flera sätt positivt med en gemensam strategi för hela Skåne, oavsett aktör
- Förslaget är något allmänt hållet och diffust formulerat, vilket gör att det är svårt att överblicka ansvar och roller för de olika aktörerna
- Önskvärt att tydliggöra utmaningar – t.ex. geografisk ojämlikhet avseende utbildningsnivå och kompetensbrist inom flera sektorer (t.ex. välfärden)
- Lärosätenas roll inom såväl utbildning som forskning och innovation bör framhållas ytterligare

Allmänt

I samband med framtagandet av den regionala utvecklingsstrategin 2014 lämnade (dåvarande) Malmö högskola ett gemensamt remissvar med de andra lärosätena inom Skåne, Halland och Blekinge – Lärosäten Syd. Flera av de synpunkter som då lämnades anser vi fortsatt aktuella.

Det finns stora fördelar med en gemensam utvecklingsstrategi för Skåne, som utgår från att Skånes utveckling är beroende av samtliga aktörers bidrag och samarbete. Samtidigt finns svårigheter i att formulera en samlad strategi där alla parter ska känna ägarskap. I likhet med den förra versionen är föreliggande reviderade förslag för allmänt hållet och för diffust för att på allvar peka ut en önskad riktning för Skåne.

Malmö universitet anser också att strategin alltjämt präglas av en optimistisk tolkning av nuläget, vilket ger intryck av att flera av de utmaningar och problem som Skåne står inför negligeras. De utvecklingstrender som beskrivs inledningsvis i respektive avsnitt, och som beskrivs närmare i bilaga 1, får implikationer för samtliga aktörer i Skåne. Malmö universitet anser att den rådande utvecklingen i vissa avseenden är oroväckande och att de identifierade utmaningarna bör utgöra en tydligare utgångspunkt för målsättningarna.

Bland flera utmaningar kan särskilt nämnas den ojämlika utbildningsnivån i Skåne; den låga sysselsättningsgraden (lägst i landet); könsskillnader inom utbildningsområdet; samt kompetensbristen inom flera sektorer.

De geografiska skillnaderna beträffande utbildningsnivå är orimliga sett till Skånes storlek. Fler åtgärder borde vidtas för att få människor från hela regionen att ta del av högre utbildning, exempelvis genom utbyggd infrastruktur och kollektivtrafik. En välutbildad, innovativ och motiverad arbetskraft är en stor konkurrensfördel i Europa och globalt.

Lärosätena omnämns på flera ställen i strategin men med tanke på den centrala roll som både högskolor och universitet spelar i fråga om utbildning, forskning och innovation kunde lärosätenas roll framhållits än mer. Skånes lärosäten är djupt involverade i samverkan med både offentliga, privata och idéburna organisationer – inom både utbildning och forskning – och dessa samarbeten är centrala för såväl kunskapsutveckling som ekonomisk tillväxt och kompetensförsörjning.

Forsknings- och innovationsrådet i Skåne (FIRS) och Kompetenssamverkan Skåne (KoSS) är två exempel på samverkansmodeller där lärosätena deltar i såväl erfarenhetsutbyte som kunskapsspridning. Dessa samverkansformer kunde med fördel lyftas fram tydligare i strategin.

Framtidstro och livskvalitet

Vi ser positivt på målsättningarna men tycker att lärosätenas roll bör förtydligas i relation till det fjärde målet – *Stärka möjligheten till livslångt lärande* – förslagsvis genom att högre utbildning omnämns jämte förskola, grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning. Att öka tillträdet till högre utbildning, genom breddad rekrytering, stärker möjligheterna till livslångt lärande.

Stark hållbar tillväxtmotor

I relation till den andra målsättningen – *Bygga en stark kunskapsregion* – bör högre utbildning nämnas jämte förskola, grundskola och gymnasieutbildning. Högskolestudier är en viktig grund för fortsatt stark kunskapsutveckling, oavsett om denna kunskapsutveckling sker genom fortsatta högskolestudier, hos andra utbildningsanordnare eller i arbetslivet.

Den tredje målsättningen – *Verka för en effektiv regional kompetensförsörjning* – är mycket viktig men också förhållandevis otydligt formulerad. Förslaget om att ”Skåne ska skapa ett välutvecklat system för kompetensförsörjning som kan tillgodose både företagens och den offentliga sektorns efterfrågan” är ambitiöst men mycket oklart. I linje med vad som anförts ovan så är det oklart vilken/vilka aktörer som avses (vem är ”Skåne” i sammanhanget?). Därtill ställer vi oss frågande till om regionens kompetensbrist kan lösas genom ett system för kompetensförsörjning eller ökad samverkan. Inom exempelvis offentlig sektor råder stor brist på personal till vård, skola och omsorg och trots god samverkan i flera avseenden så förefaller arbetsgivare ha svårt att rekrytera den kompetens som trots allt utbildas och således

finns på arbetsmarknaden. Att utbilda fler är i nuläget inte heller möjligt eftersom personalbrist inom exempelvis vård och omsorg också innebär brist på praktikplatser (verksamhetsförlagd utbildning, vfu), vilka är en förutsättning för att öka utbildningsplatserna.

Den femte målsättningen – *Attrahera fler investeringar och finansieringsmöjligheter i regionen* – anser vi vara mycket angelägen och väl i linje med Malmö universitets egna strategier för forskning och innovation. Vi vill dock understryka forskningens oberoende i detta sammanhang – vilken också regleras i högskolelagens första kapitel – vilket innebär att ”gemensamma prioriteringar och budskap” inte är något som kan åläggas forskarna. Däremot ser vi mycket positivt på fortsatt samverkan kring såväl strategiska områden för forskning och innovation som i konkreta projekt – exempelvis inom FIRS.

Ställa om för att klara välfärden

I fråga om välfärdens nuvarande och kommande utmaningar finner vi det anmärkningsvärt att inte kompetensbristen inom offentlig sektor omnämns särskilt i avsnittet. Malmö universitet ser positivt på ökad samverkan inom såväl kompetensförsörjning som forskning och innovation men anser att såväl ekonomiska som personella utmaningar behöver adresseras tydligare. Ett konkret exempel rör förutsättningarna för verksamhetsförlagd utbildning (VFU) – en essentiell del av flera professionsutbildningar, men också första steget i en rekryteringsprocess till välfärdsyrken.